

Socialistisk ugekommentar

- udsendt af SAPs Forretningsudvalg fredag den 8. januar 2010.

Dagpenge-fokus

Arbejdsløsheden stiger stadig. Og selv de forsigtigste og de borgerlige økonomer forudser, at den vil stige med mindst 50.000 mere. Vi er næsten blevet vant til det, men arbejdsløsheden er langt fra blevet uaktuel.

I august i år viste en opgørelse at samtidig med at arbejdsløsheden steg med rekordfart er antallet af arbejdsløse, der bliver sendt i aktivering faldet. Årsagen: de ansatte i jobcentre skal bruge så lang tid på at registrere de mange nye arbejdsløse og afholde rådighedssamtaler for at kontrollere dem, at der ikke er tid til aktivering. I samme retning peger tal fra HK, der viser at jobkonsulenterne bruger 78 procent af deres tid på papirarbejde og 22 procent på kontakt med de arbejdsløse.

Nu er meningsløs aktivering eller ligegyldige samtaler med jobkonsulenter jo ikke lige lykken. Alligevel understreger ovenstående at langt fra at handle om at bringe arbejdsløse i arbejde er det danske jobformidlingssystem gearret på en ting: kontrol med de arbejdsløse. Der skal tælles job, kontrolleres ansøgninger, aktiveres etc. At a-kasserne har fået en del af denne kontrol gør ikke sagen bedre. Tankegangen bag er den gode gamle borgerligt-liberale: de arbejdsløse er dovne, og gider ikke bestille noget.

Vores svar er simpelt og enkelt: Tilbyd de arbejdsløse et job, de er kvalificerede til, som er i rimelig afstand af deres hjem, og som aflønnes på overenskomstmæssige betingelser. Det er al den ”kontrol”, der er nødvendig.

Det er den tankegang, der ligger bag at regeringen gang på gang har forsøgt at forringe dagpenge og kontanthjælp: For de unge under 25 er dagpengeperioden blevet beskåret og dagpengene sat ned, retten til supplerende dagpenge er blevet forringet, de svageste kontanthjælpsmodtagere er blevet ramt af starthjælp for flygtninge og 300 timers reglen. Selv de svageste kontanthjælpsmodtagere skal efter regeringens hoved tvinges i meningsløs aktivering. Foreløbig har forringelserne fortrinsvis ramt enkeltstående ofte meget udsatte grupper, men regeringens målsætning er klar, man vil have indskrænket dagpengeperioden. Dette frontalangreb har de bare ikke kunnet realisere endnu. Sidste nyt er de Radikales krav om en nedsættelse af dagpengeperioden til 2 år. Et ultimatum som Socialdemokraterne heldigvis ikke er hoppet på, men som den borgerlige fløj højst sandsynligt vil tage imod med åbne arme.

Denne holdning til arbejdsløse betyder også at ethvert forslag fra oppositionen om at sikre de arbejdsløse øget adgang til reel uddannelse, skydes ned af regeringen. Der er maksimalt adgang til 6 ugers uddannelse under de første 9 måneders arbejdsløshed. Korte kurser hvis indhold hurtigt forældes bliver sagen, mens der ikke er mulighed for at erhverve mere grundlæggende kompetencer mens man er på dagpenge.

Regeringen forfølger 4 mål:

- De arbejdsløse skal være mere 'fleksible', eller sagt med andre ord: De skal stå med hatten i hånden når regeringens venner blandt arbejdsgiverne kalder.
- Udbuddet af arbejdskraft skal øges, så arbejdsgiverne har, hvad de skal bruge, og kan smide dem ud, de ikke længere har behov for.
- Fagbevægelsen skal undermineres. Derfor ønsker man færre rettigheder for de forsikrede arbejdsløse, så det bliver mindre attraktivt at være medlem af en a-kasse. Resultatet af dette ses tydeligt i Tyskland og Sverige, hvor regeringerne er kommet igennem med mere omfattende indgreb mod de arbejdsløse, og hvor medlemskabet i fagforeningerne også er raslet ned.
- Endelig ønsker regeringen at udnytte krisen til at fremme privatisering af jobformidlingen. De arbejdsløse kan i dag udliciteres til private jobformidlingsbureauer, der skal tjene penge på aktivering og kontaktførelse, hvilket underminerer velfærdstankegangen og ideen om, at arbejdsløshed er fællesskabets ansvar.

En ny regering er forudsætningen for, at de arbejdsløse bliver behandlet ordentligt. Men en S-SF-regering er ikke nogen garanti for højere satser eller længere dagpengeperiode. S har tidligere vist sig villig til at handle med de arbejdsløses rettigheder, f.eks. i 2008, hvor de tilbød at skære i dagpengeperioden til gengæld for højere understøttelse, eller i det, at de accepterer at a-kasserne går mere og mere ind i kontrollen af de arbejdsløse i sin bestræbelse på at forsvare 'kasserne'.

I stedet må Enhedslisten i fagbevægelsen fortsætte arbejdet for en politik der tager udgangspunkt i de arbejdsløses rettigheder. Den politik kan bl.a. bestå i:

- at der sættes meningsfyldt og bæredygtigt offentligt arbejde i gang og at nedskæringerne i offentlige institutioner stoppes. Den offentlige sektor fra kloaker over skoler og biblioteker til universiteter er nedslidt og rammes konstant af forringelser. Og ligeledes skal alle offentlige bygninger klimareoveres. Der er brug for hænder og hjerner af mange forskellige slags her.
- at rettighederne for dagpengemodtagere udbygges og ikke forringes. Dagpengene skal sættes op så almindelige lønmodtagere garanteres 90 procent af deres løn, og samtidig bør det være nemmere at optjene ret til dagpenge, så flere får adgang til systemet. Forringelserne for unge og deltidsarbejdende skal fjernes.
- at meningsløs kontrol, aktivering og sanktioner afskaffes. Som led i det skal de private aktører ud af jobformidlingssystemet og jobformidling i videst muligt omfang varetages af de faglige a-kasser.
- at de arbejdsløse må sikres ret til reel uddannelse i dagpengeperioden.

Først og fremmest er det afgørende at arbejde for, at fagforening og forbund rejser disse krav til S og SF. En klar opbakning til de arbejdsløse fra regerings-alternativet er et af midlerne til at slippe af med VK-regeringen ved næste valg. Samtidig må fagbevægelsen gøre det klart over for de to partier, at valgløfter ikke er nok. Fagbevægelsen må erklære sig klar til at fastholde en ny regering på, at de arbejdsløse ikke skal betale for krisen.

Socialistisk ugekommentar udsendes af SAPs Forretningsudvalg hver weekend. Hvis du er interesseret i at få den tilsendt direkte på mail kan du bestille den på sap@sap-fi.dk